STRUČNJACI DEVASTIRALI STEĆAK

Autor: Mate Puljak

Nije tajna da smo svi mi koji, na neki način, pripadamo alternativi neprijatelji tzv. struke. Osobno ne poznajem nijednog slobodnog istraživača koji je sklon devastacijama. Mi se borimo da bi sačuvali naše povijesne lokalitete. Bog zna koliko u to uložimo truda i ljubavi. Osim lažnih optužbi, djelatnici Ministarstva kulture RH i BiH, optužuju nas za krive i netočne teze i hipoteze. Izvolite, gospodo, pa se trudite dokazivati da nismo u pravu. Nemojte nas blatiti argumentima koji nisu vaši osobni. Radije uključite vlastiti mozak, pa se suprostavite onima za koje radite.

Najveći devastator naših arheoloških lokaliteta je, dakle, Ministarstvo kulture sa svojim podređenim institucijama i privatnim firmama koje su svojedobno nikle k'o gljive iza kiše. Pogledajte kako su stručni djelatnici spomenutog lanca devastirali stećak u Cisti Velikoj.

Informaciju nisam htio ranije objaviti jer sam mislio da će me pojedinci prestati blatit. Nakon „prodaje“ lokaliteta UNESCO-u ništa se nije poduzelo da se nekropola zaštiti. Dobila je etiketu srednjovjekovlja, a svi koji su sudjelovali u toj „trgovini“ za mene su izdajice kojima će buduće generacije suditi.

Što bi bilo da je netko od alternativaca napravio ovakvu devastaciju? Na ovom ćete primjeru vidjeti koliko je tim ljudima stalo do stećaka i kolika je to stručnost.

Prema izjavi MHAS- ova „stručnjaka“, planovi za Crljivicu su veliki. Tu će biti razni turistički sadržaji, restoran, smještajni kapaciteti, javni WC, parking…Cestu će izmjestiti sjevernije. Dakle, čisti idiotizam i primitivizam. Cista Crljivica je kultno ilirsko mjesto, obredna poljana s bunarima. Na svetom tlu i na groblju se ne rade sadržaji za zabavu. Ne možete tu graditi restorane i javni WC za turiste! To je naše bogatstvo i dio nas. Krive predodžbe o Crljivici, dovesti će do negativnih posljedica za sve koji poremete mir toga mjesta.

Crljivica je danas sve samo ne groblje. Tu se parkiraju kamioni i autobusi. Na stećcima se objeduje. Turisti se penju po sljemenjacima kao da jašu imaginarne konje ili bikove. U bunare, koji su služili obredima, pogotovo obredu pranja tijela pokojnika, skaču pustolovi, napušeni turisti i razni entuzijasti. Struka je oskvrnula dio priče, mnogi stećci su uništeni, neki i odneseni…Nalazi s Crljivice sklonjeni su u skladišta MHAS-a Split. Velika je tragedija što se dogodilo s tim svetim mjestom. Ono što spremaju biti će još i gore.

FOTO GALERIJA

Ovo je prije stručne intervencije bio lijep stećak. Danas izgleda kao da su ga oglodali miševi. Djelovanje nepoznatih kemikalija nagrizlo je kompletnu površinu i devastiralo prikaze. Ali to nije sve...

„Stručni tim“ je bušio stećak kako bi ugradio tzv. anker za dizanje tereta. Stećak je dosta vremena proveo u nekakvom spremniku (in situ). Vjerojatno je bio uronjen u kemikalije. Na slikama se vidi koliki je komad stećka odlomljen.

Devastiran je i drugi rub stećka, tj. cijela zapadna strana.. Kamen vađen i obrađivan u prapovijesti nije izdržao usijane glave i moderne bušilice. Jasno vidljivo „stručno rukovanje“ i besprijekoran nadzor „stručnih lica“. Pitam se što bi bilo da je netko nestručan rukovao njime? Sigurno bi počinio manju štetu ili bi dvaput razmislio o potrebi uronjavanja nadgrobnog spomenika u spremnik s kemikalijama. Možda bi rekao gospodinu odgovornom za ovu štetu: *„ Zamuti malo modre galice i polij ga s pumpom za loze!“*

Opet ista stvar na trećem kutu.

Kultna rupa na stećku i rupa koju je ostavilo svrdlo.

Jasno vidljiva „stručnost“ bušenja, inače zakonom zabranjena. Tko je izvodio ove radove pod paskom Konzervatorskog zavoda Split, tj. Konzervatorskog odjela Imotski?

SAKRALNO - SAHRALNI PROSTOR – NEKROPOLA CRLJIVICA S OBREDNIM BUNARIMA I SVETIM POLJANAMA 13./12. ST. PR. KRISTA DO KASNOG SREDNJEG VIJEKA. KONTINUITET ILIRSKOG NARODA UKRADEN SURADNJOM DOMAĆIH UHLJEBA I IZDAJICA SA STRANIM OKUPATORIMA.

U daljini vidljiv još jedan stećak koji je doživio tretiranje kemikalijama. Uistinu nepromišljen potez odgovornih ili pak nečasna rabota u službi „pomlađivanja“ stećaka kako bi se i dalje gurala teza o njihovu srednjovjekovnom porijeklu. Stećci izgledaju mnogo stariji nego stele iz kasne antike. Nije bitno koliko kemije sasuli na njih, oni će uvijek prikazivati jednu priču o kojoj tzv. struka nema pojma. Zar će se tajne stećaka otkriti onima koji ovako postupaju s njima?

Kompleks je dio svete poljane. Civilizacija koja se ovdje ukapala od prapovijesti, nije ovdje živjela. Cijelo ovo područje smatrano je svetim sjevernim zemljama na kojima duša odlazi naći smiraj. Glavni obred bio je paljevinski, u Nebo se odlazilo i tvarno, dimom…Bunari na Crljivici prezentacija su Plejada, a stećci upućuju na Bika, Tau, Taurus. Rješenje cijele zagonetke jest štovanje Plejada u Biku. Narod bronce je vjerovao da su potomci onih koji su došli sa zvijezda. Na Crljivici je moguće iščitati neke datume. Godine se ne mogu dekodirati jer ih nema. Svi oni istraživači koji su iza mojih objava tvrdili da se na stećcima mogu izračunati i godine – lažu! Godine im nisu bile bitne, kao ni datumi rođenja. Samo je datum smrti bio važan jer je to ujedno bio i datum pravoga rođenja.

Davnih godina poslao sam svoju tezu o astronomskim predstavama na stećcima jednom „stručnjaku“. Istu su mi ukrali jer sam bio mladi anonimus. Slijedio sam ih vjerno i za njih radio iskapanja. Bilo je to ostvarenje sna. Retrospektivno gledajući s današnje pozicije, shvaćam da su me mnogi od njih iskoristili za svoje ciljeve. Ova tabla je dokaz da su, u nedostatku svojih teza i objašnjenja, posegnuli za mojom. Nigdje ne piše moje ime, ali vas molim da pročitate obavijest koja stoji na Crljivici, pogotovo vi koji me pratite od prvoga dana.

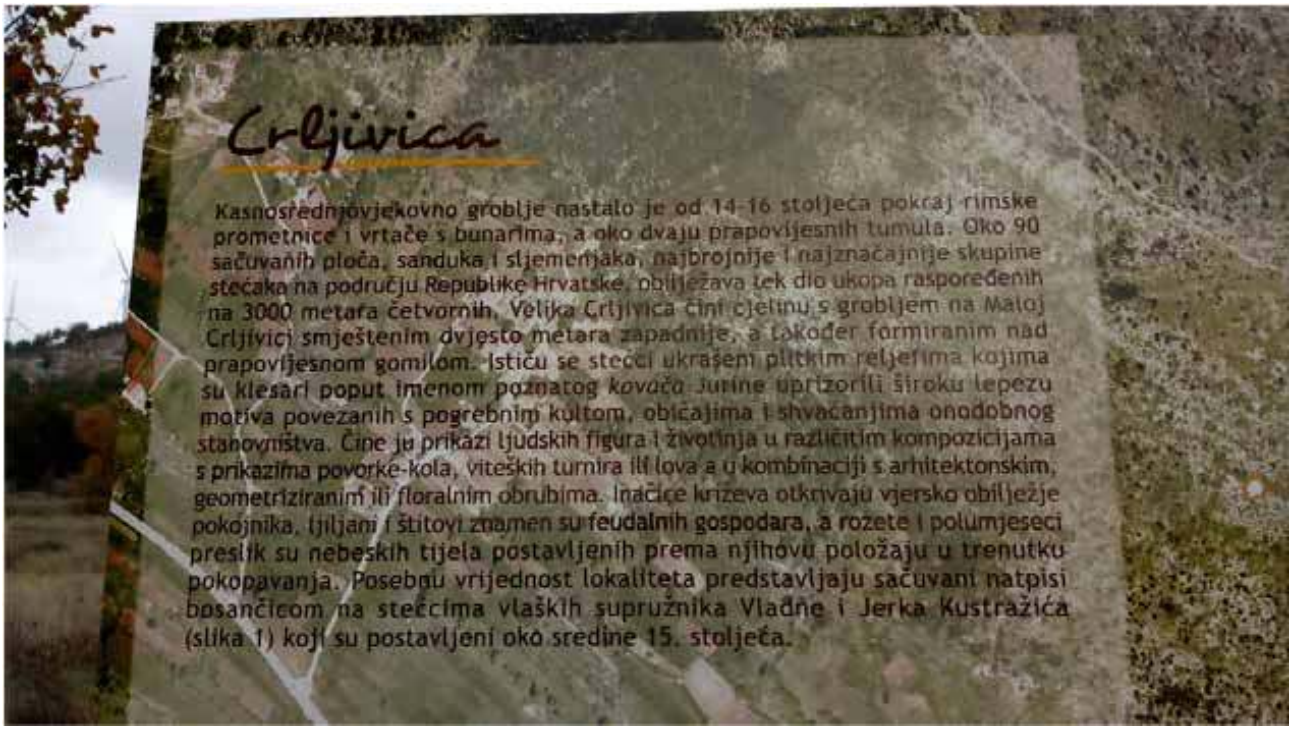

Unatoč javnim prezentacijama na iscrpnoj karti arheoloških nalazišta i spomenika u Cisti, nema Gradine Osoje. Ovo je najnovija tabla postavljena ovaj mjesec. Dakle, struka i dalje ignorira bedem u Osoju, i dalje zataškava njegovo postojanje. Bedema nema ni na fotografijama znamenitosti Ciste Velike.

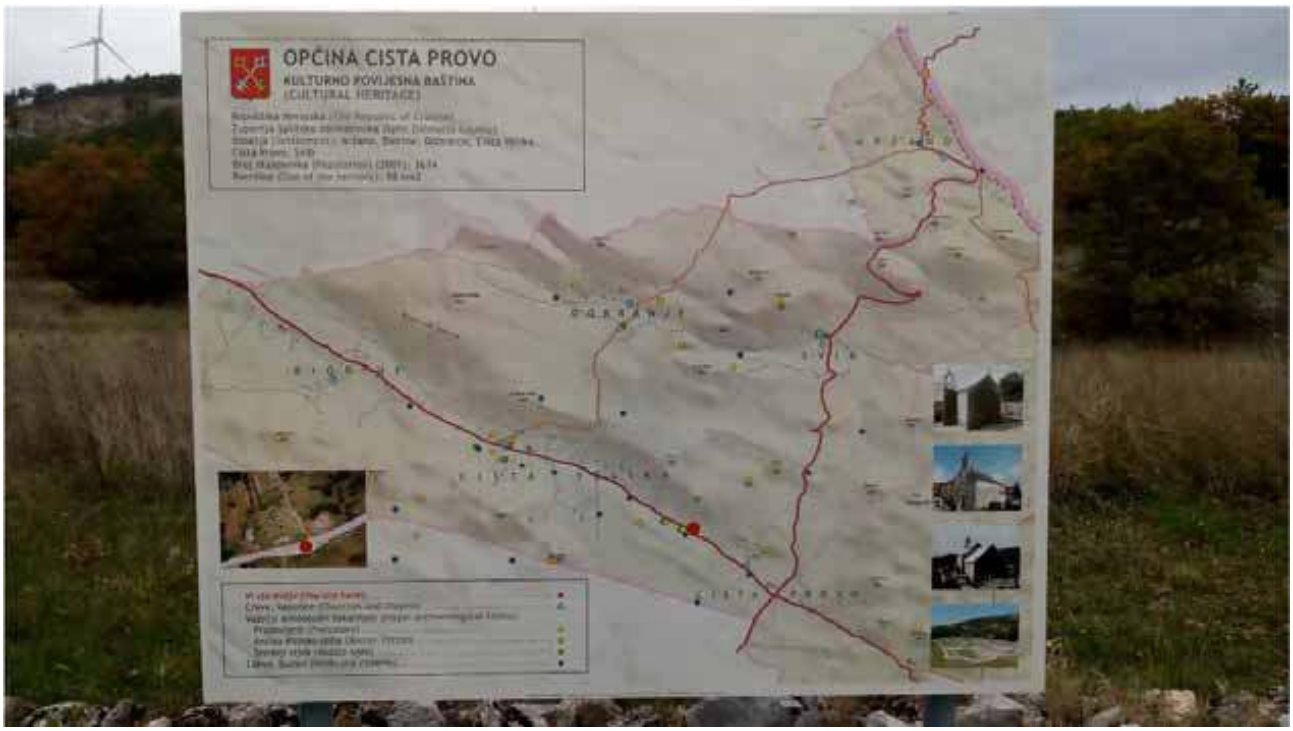

Kolosalni ciklopski bedem (90 m) označen tek žutom točkicom, bez ikakvog naziva, u legendi simbol za „Prapovijest“, između slova C (CISTA) i plave točkice u blizini ružičaste linije općinske granice.

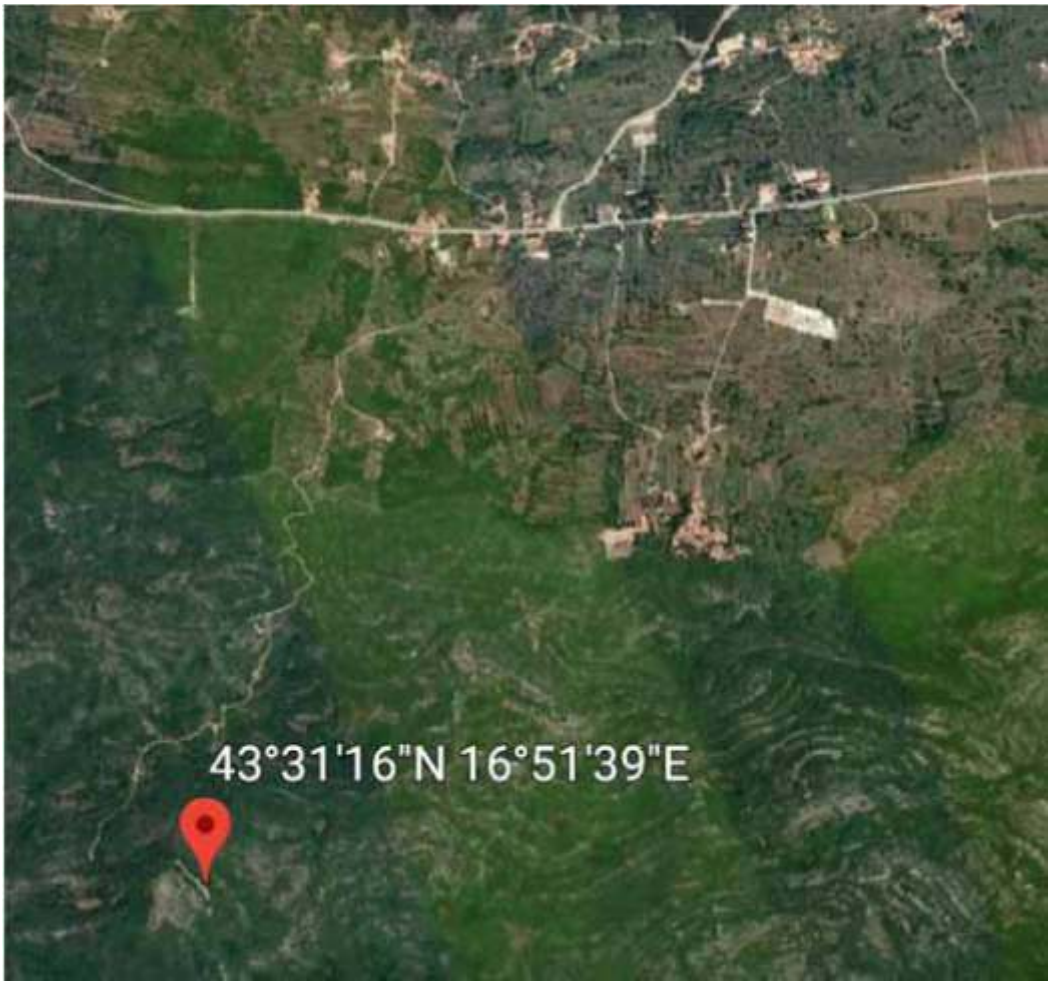

10./2019.